

| Sayı 15
27.07.2024

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

Kanunilik

"Anayasa Mahkemesinin sıkça vurguladığı gibi kanunun şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kuralların keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir düzenlemeler niteliğinde olması gerekir. Esasen kanunun bu niteliklere sahip olması, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinde kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir." (AYM, E.2023/94, K.2024/92, 04/04/2024, § 35-36)

Öne Çıkan Başlıklar

- Belediyelerin SGK'ya olan 96 milyar TL borcu için SGK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı harekete geçti (s. 3)
- 7521 Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı (s. 4)
- AYM, İklim Değişikliği Başkanlığına uzman olarak atanacak kişilere ilişkin kuralları, kanunilik ilkesinin gereklerini karşılamadığı gerekçesiyle iptal etti (s. 5)
- Avrupa Birliği Komisyonu, tüm Üye Devletlerde, hukukun üstünlüğüne ilişkin gelişmeleri sistematik bir şekilde, eşit bir temelde inceleyen beşinci yıllık "Hukukun Üstünlüğü Raporunu" yayınladı (s. 7)
- Fransız Danıştay'ı, akademisyenler tarafından kendi alanlarıyla ilgili yürüttükleri serbest faaliyetleri bildirimle bağlayan genelgeyi iptal etti (s. 8)

İçindekiler

İdare Hukuku

Seçilmiş Gazete Başlıkları

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunun günlük hayattaki uygulamalarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Seçilmiş Yargısal İçtihatlar

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunu etkileyen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Karşılaştırmalı Hukuk

AİHM, Avrupa Konseyi ve AİHM

Bu bölümde okuyucuların Türk idare hukukunu etkilemesi muhtemel olan Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi mevzuat çalışmalarını ve AİHM kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Conseil d'Etat ve Fransız İdaresi

Bu bölümde okuyucuların Türk İdare Hukukunu etkileme imkânı bulunan karşılaştırmalı idare hukuku gelişmelerinin takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Bülten, idare hukukuna ilişkin görülen gelişmeleri derleme ve ilgisine, kaynağına ulaşılabilir özet veriler sunma amacını taşımaktadır.

Editör:

Ahmet EĞİLMEZ

Gazete Başlıkları

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

1. "Danıştay Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliğindeki birçok hükmü [iptal etti.](#)"
2. "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), sterilizasyon araçlarının çeşitlendirilmesi kapsamında satım yönlü altın ve döviz karşılığı swap ihaleleri [düzenleyebilecek.](#)"
3. "Şanlıurfa'da elektrik akımına kapılan anne ile kızı [hayatını kaybetti.](#)"
4. "Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İBB tarafından tahsisi iptal edilip tahliyesi için 7 gün süre verilen rektörlük binasına ilişkin, 'Yürütmeyi durdurma kararı verilmiş olup bu durum eğitim faaliyetlerimizi etkilemeyecektir' [açıklamasını yaptı.](#)"
5. "Rize İdare Mahkemesi, AYM'nin kararına uyarak Artvin-Cerattepe'de altın madenciliği için verilen 'ÇED olumlu' kararını [iptal etti.](#)"
6. "Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclis'i Çüngüş ilçesinde harabe durumda olan bir taşınmazın yıkılma riski nedeniyle [tahsisini iptal etti.](#)"
7. "Denizli'de kömür ocağı genişletme projesi: 'ÇED olumlu' kararı [iptal edildi.](#)"
8. "Şanlıurfa'da bir öğretmene sendika eylemine katıldığı için verilen nöbet cezası, idare mahkemesi tarafından [iptal edildi.](#)"
9. "Malatya 2. İdare Mahkemesi, rezerv alan içinde kaldığı için tahliye edilmesi için tebligat gönderen bina hakkında, 'Riskli Yapı Tespiti Yapmadan ve Yıkım Kararı Almadan Tahliye Edemezsiniz' kararını verdi ve [işlemi iptal etti.](#)"
10. "Zafer Partisi'nin, Diyarbakır'da 12 kilometrelik bulvara Şeyh Sait'in isminin verilmesine yönelik olarak açtığı iptal davasına, Diyarbakır 3'üncü İdare Mahkemesi'nce yürütmenin durdurulması [kararı verildi.](#)"
11. Belediyelerin SGK'ya olan 96 milyar TL borcu için SGK ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı harekete [geçti.](#)
12. "İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Ulaşım Koordinasyon Merkezi'nin (UKOME) perşembe günü yapılan temmuz ayı toplantısında, elektronik bilet ücretlerine yaklaşık yüzde 13 zam yapılması [kararlaştırıldı.](#)"
13. "[Spor Federasyonları Yönetmenliği](#) Resmî Gazete'de yayımlanarak [yürürlüğe girdi.](#)"
14. "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Elektrik Piyasası Kapasite Mekanizması Yönetmeliği'nde [değişikliğe gitti.](#)"

15. "Ankara'da toplu taşıma ücretine [zam yapıldı.](#)"
16. "Karadeniz Ereğli'de 65 yaş üstü ve engelli ücretsiz taşıma uygulaması [sona eriyor.](#)"
17. Karadeniz Ereğli Belediyesi: "Yaşlı ve engelli kartlarının iptal edilmesiyle ilgimiz [bulunmamaktadır](#)"
18. "İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) toplantısında, Tuzla-Pendik-Büyükdada arasında deniz yolu hattı oluşturulması [kararlaştırıldı.](#)"
19. Taşınmaz Malların Sınırlandırma, Tespit ve Kontrol İşleri Hakkındaki Yönetmelikte değişiklik [yapıldı.](#)
20. Organize Sanayi Bölgelerinin ve Endüstri Bölgelerinin Elektrik Piyasası Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik Resmî Gazete'de yayımlanarak [yürürlüğe girdi.](#)
21. 7521 Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Resmî Gazete'de [yayımlandı.](#)
22. 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin 8760 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı [yürürlüğe girdi.](#)
23. Finansal Kurumlar Birliği Statüsünde Değişiklik Yapılmasına Dair 8761 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı [yürürlüğe girdi.](#)
24. "2024-2025 yılı Yapay Zekâ Ulusal Eylem Planı" [kamuoyuna duyuruldu.](#)
25. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Cumhurbaşkanî Kararları (Karar Sayısı: 8765, 8766, 8767, 8768, 8769) Resmî Gazete [yayımlandı.](#)
26. Cumhurbaşkanî Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2024/223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245) Resmî Gazete'de [yayımlandı.](#)
27. Konutların Turizm Amaçlı Kiralanması Faaliyetlerinin Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelikte [değişiklik yapıldı.](#)
28. Seyahat Acentaları Yönetmeliğinde [değişiklik yapıldı.](#)
29. Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'nde [değişiklik yapıldı.](#)
30. "Kapadokya Alanı Üst Ölçekli Alan Planı, Ankara Bölge İdare Mahkemesi tarafından yürütmeyi durdurma kararı aldığı [öğrenildi.](#)"
31. Danıştay, şeker ölçüm cihazlarının yeniden ödenmesine [karar verdi.](#)

SEÇİLMİŞ YARGISAL İÇTİHATLAR

AYM

(AYM, E.2023/94, K.2024/92, 04/04/2024, § 26)

Tanker, gemi ve diğer deniz araçlarından kaynaklı evsel atık sularının, deterjanlı suların, köpük, egzoz gazı yıkama sistemi ve benzeri nitelikteki suların, yıkama sularının veya katı atıkların denize boşaltılması durumunda verilecek idari para cezalarını belirleyen kuralların Anayasaya aykırılığı iddiası soyut norm denetimiyle mahkeme önüne taşınmıştır.

AYM, oyçokluğuyla, dava konusu kuralların, Anayasa'nın 2., 38. ve 56. maddelerine aykırı olmadığı sonucuna ulaştı.

Mahkemeye göre, kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında düzenlediği kurallar, ölçülülük ilkesine aykırı olmayıp kuralların hukuk devleti ve kanunilik ilkeleri ile devletin, çevrenin korunmasına yönelik pozitif yükümlülükleriyle çelişen bir yönü bulunmamaktadır.

(AYM, E.2023/94, K.2024/92, 04/04/2024, § 37)

Dava konusu bir diğer kural, İklim Değişikliği Başkanlığına uzman olarak atanacak kişilere ilişkindir.

AYM'ye göre, dava konusu kural, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırıdır.

Mahkemeye göre, kuralda, iklim değişikliği uzmanlığı kadrosuna başvuruların hangi ölçütlere göre seçileceğine dair idarenin keyfi uygulamalarını önleyecek ve objektif nitelikte herhangi bir çerçeve çizilmemiştir. Atanacak personelin seçimine dair temel ilke ve kurallar belirlenmeksizin bu hususun tamamen Başkanlığa bırakıldığı anlaşılmaktadır. Kuralla idareye tanınan, sınırları ve kapsamı belirsiz genişlikteki bu takdir yetkisinin, kural uyarınca yapılacak idari işlemlere karşı etkili bir yargı denetimi imkânını da ortadan kaldıracak açıktır. Bu itibarla kuralın Anayasa'nın 128. maddesinde belirtilen kanunla düzenlenme şartını sağladığı söylenemez.

Danıştay

Bu kararlar, Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu [Kararlar Bülteninden](#) seçilmiştir.

VDDK, E:2022/1244, K:2024/476, 15/5/2024

(İdari Yargılama Usulü Kanunu, dava açma süresi, kamu düzeni, usuli müktesep hakkın istisnası, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu kararlarının bağlayıcılığı ve derdest davalarda uygulanma gerekliliği)

Özet:

i. "Davanın süresi içinde açıldığına yönelik bozma kararına uyularak verilen kararın temyiz incelemesi aşamasında bu konu hakkında tekrar inceleme yapılmamasının, hukuki güvenlik ilkesinin gereklerinden biri olan hukuki

istikrarın sağlanması ve yargı kararlarına olan genel güvenin sarsılmasını önlemek açısından gerekli olduğu,

ii. Ancak dava açma süresinin kamu düzenine ilişkin olması ve temyize konu ısrar kararı verildikten sonra 19/06/2022 tarih ve 31871 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 15/03/2022 tarih ve E:2021/2, K:2022/1 sayılı kararı nedeniyle yargılama sürecinde doğan usuli kazanılmış hakka istisna tanınmasının ve bu aşamada dava açma süresi yönünden tekrar inceleme yapılmasını gerektiren bir nedenin var olup olmadığının değerlendirilmesinin gerektiği,

iii. Usul kurallarının zaman bakımından uygulanması için kabul edilen derhal uygulanma ilkesinin İçtihatları Birleştirme Kurulu kararları için de geçerli olduğu ve bu kararların idari makamlar ve idari yargı mercileri yönünden bağlayıcı olduğu,

iv. 21/10/1970 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Danıştay İçtihatları

Birleştirme Kurulunun 20/06/1970 tarih ve E:1969/1, K:1970/27 sayılı kararı uyarınca İçtihatları Birleştirme Kurulu kararlarının verildikleri sırada derdest olan davalarda uygulanması gerektiği sonucuna ulaşıldığı,

v. Dava konusu edilen idari işlemin tesis edildiği tarihte 15/03/2022 tarihli İçtihatları Birleştirme Kurulu kararının henüz yürürlüğe girmediği, ancak bakılan davanın henüz kesin hükümle sonuçlanmadığı gözetildiğinde anılan İçtihatları Birleştirme Kurulu kararının bu aşamada uygulama alanı bulabileceğinde İçtihatları Birleştirme Kurulunun 20/06/1970 tarihli kararı uyarınca kuşku bulunmadığı,

vi. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 15/03/2022 tarihli kararının, davacı lehine bozma kararına uyulmasından doğan usuli kazanılmış hakkın istisnasını oluşturduğu”

vii. Olayda, 23/12/2015 tarihinde tebliğ edilen dava konusu işleme karşı otuz gün içinde dava açılması gerekirken, bu süre geçirildikten sonra 18/02/2016 tarihinde açılan davanın süresinde açılmadığı görüldüğünden davanın esasının incelenmesine olanak bulunmadığı.”

VDDK, E:2022/1366, K:2024/468, 15/5/2024

(İdari Yargılama Usulü Kanunu, idari başvuru, ödeme emri, dava açma süresi)

Özet: “Ödeme emrinin tebliği üzerine, iptali istemiyle İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 11. maddesi uyarınca idareye yapılan başvurunun işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durduracağı”

SEÇİLMİŞ KARŞILAŞTIRMALI HUKUK GELİŞMELERİ

Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi ve AİHM

1. Avrupa İdare Hukuku Dergisinin 2024/2 sayısı [yayımlandı](#).
2. Avrupa Birliği Komisyonu, tüm üye Devletlerde, hukukun üstünlüğüne ilişkin gelişmeleri sistematik bir şekilde, eşit bir temelde inceleyen beşinci yıllık "[Hukukun Üstünlüğü Raporunu](#)" yayınladı.

AİHM

---

3. D.H. ve Diğerleri/İsveç (Başvuru No: [34210/19](#))

Başvuranlar Eritre vatandaşı bir ailedir. İlk başvuran A.G. 1984 doğumludur ve İsveç'in Vallentuna kentinde yaşamaktadır; Aralık 2015'te kendisine sığınma hakkı verilmiştir. A.G.'nin 2009 ve 2011 doğumlu iki çocuğu ve 1956 doğumlu annesi Sudan'da yaşamaktadır. İlk başvuran, başvuru sırasında "bakım şartını" (asgari gelir ve barınma şartı) yerine getirmediği gerekçesiyle, iki çocuğu ve annesiyle aile birleşimi talebinin reddedilmesinden şikâyetçidir. Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. (özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı) ve 14. (ayrımcılık yasağı) maddelerine dayanarak, İsveç makamlarının aile birleşimi taleplerini reddetmelerinin aile hayatına saygı haklarını ihlal ettiğinden ve bu kararın dolaylı ayrımcılık teşkil ettiğinden şikâyet etmektedirler.

AİHM, somut olayda, bir ihlal bulmamıştır.

Mahkeme, kararında aşağıdaki gerekçelere dayanmıştır:

- Dabo/İsveç davasında belirlenen ilkeler İsveç davasında belirlenen ilkeler
- İtiraz edilen mevzuatın yürürlüğe girmesinden önce aile birleşimi talebinde bulunulmaması için objektif olarak mazur görülebilecek nedenlerin bulunmaması,
- Başvuru sahiplerinin aile birleşimi için her zaman yeni bir talepte bulunabilmesi,
- Bireyselleştirilmiş değerlendirmenin somut olayda sağlanmış olması,
- "İstisnai nedenlerin" bulunması halinde nafaka yükümlülüğünden tam veya kısmi muafiyet sağlayan yasal değişiklikler bulunması,
- Söz konusu menfaatler arasında adil bir denge kurulması,
- Geniş takdir marjının aşılması,

Fransız İdaresi, Fransız Danıştay'ı (Conseil d'Etat) ve İdare Mahkemeleri

---

Fransa

---

1. Olimpiyat oyunları açılışı öncesinde, Fransa hızlı tren hatlarına sabotaj yapıldı. Bu nedenle, tren seferlerinde [aksamalar yaşanıyor](#).
2. Le Monde gazetesinin haberine göre, sosyal ağ X, yapay zekâsı Grok'u eğitmek için varsayılan olarak kullanıcılarının verilerini [kullanıyor](#).
3. Olivier Faure, Danıştay'ı hükümetin dağılmasından bu yana yaptığı atamalar konusunda [uyarıyor](#). Çarşamba günü Sosyalist Parti birinci sekreteri, 16 Temmuz'dan bu yana istifa eden hükümetin düzenleyici işlemlerine dikkat çekmek üzere en yüksek idare mahkemesine bir mektup gönderdi.
4. Olimpiyat Oyunları sırasında Paris'te uçan taksilerin denenmesi için Danıştay'dan yeşil ışık: Paris Belediyesi, bu deney için verilmiş olan acil durum izninin iptali için idare mahkemesine [başvurmuştu](#).
5. Fransız Danıştay'ı, çevresel etki, artan fiyatlar, tesis güvenliği konularında verdiği kararların derlendiği ve değerlendirildiği bilgi notunu kamuoyuna [paylaştı](#). Mahkemeye göre, enerji sektörü kamu makamları için birçok zorluk teşkil etmektedir. Ancak bilgi notunda mahkemenin, enerji arzı açısından ulusun temel çıkarlarını çevre koruma kuralları ile uzlaştırmaya çalıştığı belirtilmektedir.
6. Fransız Danıştay'ı, akademisyenler tarafından kendi alanlarıyla ilgili yürüttükleri serbest faaliyetleri bildirimle bağlayan genelgeyi [iptal etti](#). Mahkemeye göre, öğretim görevlilerinin-araştırmacıların işverenlerinden izin almak zorunda olmaksızın görevlerinin doğasından kaynaklanan serbest bir mesleği serbestçe icra edebilirler.